

Формування особистісної фізичної культури як базовий компонент оздоровчо-виховного процесу

Т.С. БОНДАР, канд. фіз. вих. та спорту

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Визначальною метою усіх компонентів системи освіти дітей шкільного віку є їх всебічний розвиток як особистостей, розвиток їх талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей тощо. Іншими словами, провідним завданням освіти є формування психічного, соціального, духовного та фізичного благополуччя дітей.

Основним педагогічним процесом, який забезпечує формування та зміцнення здоров'я школярів у навчальний час, вдома та під час дозвілля є фізичне виховання. За рахунок занять фізичними вправами у школярів формується уявлення про фізичну культуру та її роль у процесі збереження здоров'я, розширюється руховий досвід та функціональні можливості організму, розвиваються фізичні якості та природні здібності, формуються ціннісні орієнтації та практичні навички щодо активної життєдіяльності.

Проте, науковці вказують на недовикористання учнями можливостей фізичної культури та критикують нездатність самих уроків фізичної культури (які вирішують в основному освітні завдання) самотужки поповнювати рівень рухової активності до фізіологічно необхідних для розвитку дитячого організму норм (Г. Безверхня, В. Мурза, Т. Круцевич, А. Федоров та ін.). Практика сьогодення засвідчує обмеженість оздоровчого та виховного потенціалу позакласної та позашкільної роботи (О. Свириденко). Так, за даними Міністерства освіти та науки, молоді та спорту України до усіх форм фізкультурно-оздоровчої діяльності залучено лише близько 10% школярів. Це пов'язано, з декількома обставинами. По-перше, заняття у позаурочний час в секціях (в усіх типах навчальних закладів) носять в основному характер спортивного тренування (а не виховання) з обмеженої кількості видів спорту. По-друге, функціонує недостатня кількість позашкільних закладів фізкультурно-спортивного спрямування. Наприклад, на 4,2 млн. школярів України приходится близько 1,6 тис. ДЮСШ, тобто 1 спортивна школа на 3000 дітей. У цілому, вищевикладене негативно позначається на реалізації особистих інтересів та потреб у різноманітних видах рухової активності переважної більшості школярів, а й відповідно, на їх мотивації до фізкультурно-оздоровчої діяльності під час дозвілля.

Усе вищевикладене засвідчує необхідність вдосконалення фізичного виховання школярів як базового компоненту оздоровчо-виховного процесу у цілісній системі закладів освіти, що надасть можливість повною мірою реалізовувати його виховний потенціал, та ефективніше провадити педагогічну діяльність з формування особистісної фізичної культури школярів.